

الرشاد

س ۱ ۳۰ ۳ ۱ ۳

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم ديني ، علمي ، ادبي ، سياسي هفته لقي مجموعة اسلاميه در
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدير مسئول : ح . اشرف ارباب

آیتلرده هب عینی معنایه کلمشدر. (ایان مرسپها) ساعتک یعنی قیامتک
ارسانی نه زماندر دیمک اولیور. ارسا: اقامت، استقرار، حصول،
وقوع معنایه در. (سخاها) ده کی ضمیرک (عشیه) به رجوعی شو ایکی
کسر زمانینک یعنی صباح ایله اقسامک عینی کونه عائد اولدیغنی کوسترک
ایچوندر. دیمک که ظنلرینه کوره بر کونی بیله تمامیه کچیرمه مشلرده
اوکونت انجق صباحی، یاخود اقسامی قدر بولمشلر.

محمد عاکف

فَقْرٌ وَقَتَاوِي

نقد و عبارات اسلامی تاریخچه :

حج و کعبه

۳

حضرت خلیل بر حیات قالدغه هر سنه موسم حجه مکهیه کلیر،
ایضای حج ایتدکن صوکره کنعان طرفلرینه، مملکتته عودت
ایدردی. حضرت اسحق دخی فرصت بولدغه حجازه کلیر، بویوک
برادری ایله برابر بیت اللهی زیارت وحج شریفی ادا ایدردی.
بو صورتله حج هر سنه منتظماً قیلنمغه باشلامش، عربلردن،
جرهیلردن اشتراک ایدنلرده چوغالمش ایدی. اسماعیل علیه السلام
وفات ایدنجه حجک امر ادارهسی اوغلی نابتیه کچمش، نابتدن صوکره
جرهیلرک رئیس مضا بن عمروه انتقال ایتمشیدی. فقط جرهیلر
کیت کیده فسق و فساد طالدیلر. بیت شریفک حرمتی اونوتدیلر؛
خزینهنسند بولنان هدایای یغما ایتدیلر، حجاج کرامه اذیت ایدر
اولدیلر. جرهیلردن باشقهلرک حج ایده بیلملری کسب صعوبت
ایتمشیدی. بو حال ایسه سائر قبائلک عروق حیتی تحریک ایدیوردی.
چونکه او جوارده بولنانلر ایچون حج ایتک احتیاجی آرتق دینی
بر شکل آلمشیدی. بونک اوزرینه بنی بکر ایله خزاعیلر متفقاً
جرهیلر اوزرینه یورودیلر. قانلی بر محاربه دن صوکره جرهیلر
مغلوب اوله رق مکه و کعبه بنی ترک ایتک مجبوریتده قالدیلر، یمن
طرفلرینه کیتدیلر؛ بوقیله شومغلوبیتی متعاقب بردها بنی طوغرولته مدی؛
منقرض اولدی. بوندن صوکره ریاست و اداره خزاعیلرک اله
کچمشیدی. بیت الله دخی خزاعیلرک تحت نظارتنده بولنیوردی.
بو نظارت حق اصل بنی اسماعیلک و قریشک حق ایدیسده آنلر ده
حقلرینی آرایه حق بر حالد اولیوب طاغیق وضعیف ایدیلر.

مکه و کعبه نک ولایتی جرهیلرک، خزاعیلرک النده ایکن ارکان
حجک امر ایفاسنده اولان ولایت ادارهده باشقهلرینک عهدهسند
بولنیوردی. بو وظیفه جرهیلردن عوث بن مرک مساعیسيله اختراع
اولمش، بر حیات بولندغه کندیس، وفاتنده ایسه اوغلی طرفدن اداره
ایدیشکده بولمش ایدی. بولره (صوفه) دینلیدی، که عرفه وقفهسی

تمام اولنجه اذن و اشارت لریله منایه کلنیدی. رمی جباروقی حلول ایدنجه
هرکس بولنرک رمی جهریه بدأ ایتهلرینه منتظر قالیر، کیمسه اوکا
تقدم ایده مزیدی. رمی جهریه تعجیل ایده رک بر آن اول
احرامدن قورتیلنق ایچون اولان ابرام واصرارلره قطعاً قولا
اصمازلردی. جرات تمام اولنجه هرکس طاغیلنق ایستردی.
فقط صوفه عقبه طرفی (کجیله جک یولی) اشغال ایله ابتدا کندی
اعوانی مرور ایتهدن کیمسه نک طاغیلنسنه مساعده ایتزدی. حجاج
کرام ایسه بوندن زیاده سیله متأذی بولنیورلردی. بوسلاله نک انقراضنده
وخلیفه مذکوره آل صفوانه انتقال ایله ظهور اسلامه قدر بوسلاله ده
قالمشدر، که اک صوکلری کرب بن صفوان نام ذات اولمشدر.

مزدلفه دن افاضه و قیام امری ده بنی عدوانه عاندیدی. اسلامیت
کلنجهیه قدر آنلرده قالدی که، اک صوکلری ابوسیاره عملیه بن الاعرل
نام ذات اولمشدر.

نابت بن اسماعیلک وفاتی، ولایت کعبه نک بنی اسماعیل الندن
حقیقسی اوزرندن خیلی زمانلر مرور ایتش ایدی. بوزمانلر طرفنده
ولایت کعبه، اداره امور حج حقنده اصل صاحب حق اولان بنی
اسماعیل طاغیققلدن قورتیله مامش، هنوز بر جمعیت و قبیله تشکیله
موفق اوله مامشلردی. حامی و ظهیرلری بولنان جرهیلرک مکه دن
چیقاریلهلری اوزرینه بولنلرده قسماً جرهیلر ایله برابر یمن طرفلرینه
کیتمش. قسماً مکه و حجاز طرفلرینده قالمشلردی. کرک کیدنلر، کرک
قالنلر هنوز بر موجودیت کوستره بیله جک بر حالدکل ایدیلر. مع مافیه
حائز اولدقلری اصالت و نجابتی خاطرله یور، و قبیله کعبه نک، امر حج
اداره و ولایتی کندیلرینه عائد اولدیغنی دوشنیورلردی. نهایت قصی
بن کلاب کوزینی آجیدی. مکه و کعبه نک اولماسه بیله لا اقل بابالری
ابراهیمک سنتی اولان حجک امر ادارهسی بنی اسماعیل اله کچیرمکی
تصور ایتدی. بوتصورینی قریش، کنانه، قضاعه قبیلهلرینک ایلرو
کلنلرینه سویلیدی. قصیک فکری بالطبع تصویب ایدیلدی. آرالرنده
ویریلن قرار اوزرینه اوسنه نک حجتی تمام اولنجه اووقته قدر صوفه لرک
عهدهسند بولنان وظیفه نک، ولایت حجک کندیلرینه عائد اولدیغنی
اعلان ایتدی. بونک اوزرینه صوفه و انصاریلره قصی و متفقلری
آراسنده مقاتله وقوعه کلدی. نتیجه ده قصی طرفی غالب کیمکه مقصدینه
ایرشمش دیمک ایدی. فقط ایش بونکله بیتمدی. اصل اوزمانلر
اقتدار و ولایت عامه بنی حائز بولنان خزاعیلر و متفقلری بولنان بنی
بکر قبیلهلری بوندن قوشقولاندیلر.

قصی بن کلاب اوزرینه اعلان حرب ایتدیلر. محاربه غایت شدتلی
اولدی؛ هرایکی طرفدن بر چوق کیمسه لر مقتول دوشدی. فقط
غالب، مغلوب آکلاشیله مادن صلحه دعوت اولندیلر. مسئله نک حل
ایچون حکم آتخاب ایدیلش اولان یعمر بن عوف بیت شریف مکه نک
ولایت و ادارهسی خصوصسند بنی اسماعیلک سائر قبائله نظراً ده
احق و بناء علیه بومسئله ده خزاعیلرک حقسز اولدیغنه حکم ایله قصی

اهراق ایتدکلی قربان قانلیله تلویث ایتهلرندن طولای کعبه دن آیریش اولدقلرینی سویلدیلر .

ایشته بو برروایت تاریخه در . فقط قرائن احواله باقیلرسه هر حالده یابانه آتیه حق کی مجرد بر سوزدکلدر . چونکه کعبه ایله اسرائیللرک بینده قدیمآ بر مناسبت صحیحه بولنش اولسنی عقل پک زیاده ملایم بولیور؛ حتی هیچ برروایت بولماسه بیله کعبه اطرافده جریان ایدن احوال، اسرائیللرک، بناء علیه یهودیلرک بویوک بابالری اولان اسحق، ابراهیمک کعبه یه قارشی اولان احتراملری نظر ملاحظه آلنه حق اولورایسه اصل یهودیت ایله حج و کعبه آراسنده دخی بویوک بریابانچلیق اولمادیغه حکم ایدیه بیلر .

دیمک اولیورکه اسرائیللر، یهودیلر و قبیله حج شریفی ادا ایله کعبه شریفه بی تعظیم واحترام ایدرلر مش . بو حال بالخاصه کعبه نك متولیلری بولنانلرک دین اسماعیلی ترک ایدرک بت پرستلکی قبول و بیت شریفی بتلرایله تلویث ایتدیکلری کونه قدر دوام ایتش . فقط عربلر آراسنده شرک یوز کوسترنجه، کعبه شرک ایله تلویث ایدیلنجه اهل توحید اولان اسرائیللر، یهودیلر ده حجی و کعبه بی ترک ایتش اولیورلر .

فی الحقیقه حضرت خلیل و حضرت اسماعیل تماسده بولندقلری قوم و قبیله لک اعتقادلرینی تصحیح، وحدانیتی تلقین ایتشلردی . بو سلسله اسحق و یعقوب علیهما السلام قولنده پک اینجه دورلر کچیرمکه برابر هیچ بروقت انقطاعه اوغرامامشیدی . فقط جزیره العرب قطعده بولنان اسماعیل قولنده بوسبتون غائب اولماقله برابر سلسله توحیدک تمامیه چوزیلدیکی زمانلرده اولمشدر .

حضرت اسماعیلدن سوکرا احفادی، امتی خیلی زمانلر دین حق اوزره دوام ایتدیلر . فقط مرور ایام ایله دین اسماعیل یواش یواش اونودیور، آنک یزینه اشیا پرستلک، وثنیلک کلیوردی . امت اسماعیلیه آراسنه پک پرستلکک ابتدای دخولی حقده مورخرجه برچوق سوزلر سویلیور، که هیچ بری نظر دقتدن دورطوبتیه حق کی سوزلر دکلدر . کرک عربلرک حرم شریفه اولان شدت مربوطیت و محبتلری سببیه احجار حریمی احتراملری احجار واصنام پرستلکه قدر ایلرولمش اولسون، کرک عمالیه لیلردن، ینیلردن . . . سرایت ایتش بولنسون؛ هر حالده اسماعیلدن اوچ دورت عصر سوکلرینه طوغری حجاز عربلری، بی اسماعیل آراسنده وثنیلک تعمم ایتش، حرم شریف، کعبه معظمه بوتون اصنام و هیاکل ایله طولدیریش بولنیوردی . حج وارکان حج دخی مشرکانه آیینلر ایله قاریشیدیریش، آرتق بولنرک هیچ برنده برموحد ایچون ایصنیه حق جهت قالمامشیدی .

ایشته کوریلدیورکه حضرت ابراهیمه منجر اولان ایکی سلسله توحیدک بری دایما وارلغی محافظه ایتش، فقط دیگر بری ده کیت کیده ظلمت شرک ایچنده بوغیلوب کیتمشدر . بو صورتله، شوایکی سلسله آراسنده بویوک بر آچقلق میدانلرک، سالکینی پک دیکرلرندن آیریشدر . حالوکه کعبه، اداره امور حج ایکنجی سلسله سالکینک

بن کلاب طرفی التزام ایتش اولدی . بو صورتله قصی موقع اقتداره کجی . منسوب اولدینی قریش قبیله سی بیت شریفک اطرافده مکده اسکان ایتدی . آل صفوان، آل عدوانه ایلدشمیدی؛ اسکی مأموریتلرندن ابقا ایتدی؛ آنلر کالاول آبا واجدادلرندن کوردکلری کی حجاج کرامک عرفاتدن حرکت ایله مزدلفه یه کلری، مزدلفه دن منایه اینهلری خصوصلرینی، و مناده رمی جراتی اداره ایدیورلردی .

قصی ذکا و درایتی، دهاسی سایه سنده بنی اسماعیلک اللرندن چیقارمش اولدقلری اقتداری تکرار اعاده ایدنجه یسانجی اللرده خیلی مساهله لره اوغرامش اولان امورجی اصلاح ایتکی دوشوندی . بیت اللهک حاجلکینی، وظیفه سقایتی درعهده ایتدی . برده رفاده، یعنی فقرای حجاجه ما کولات توزیعی صورتیه معاونت اصولی وضع ایتدی . هر سنه قریشلر بینده اعانه طویلانه رق قه یه تسلیم ایدیلر، اوده بونکه ما کولات تدارک ایدرک فقرای حجاجی اطعام ایدردی . قصی بوتون بونلری کندی حیاتنده پک زیاده حسن اداره ایتدیکی کی خلفلری ایچونده کوزل و صاغلام یول حاضرلدی . حقیقه امر اداره قریشلرک الله کچدکن صوکر ا حجاج کرامک عددی سنه بسنه تزیاد ایتمکه بولمشدر .

اسحق علیه السلام وفات ایتدکن صوکر ا کنعان طرفلرندن هیچ بر کیمسه نك حج نیتیه مکیه کلدیکی معلوم اوله میور . حج ابراهیم و اسحق علیهما السلام کندیلری ایچون فرض اولدینی حالده عجا امتلرینه فرضی دکلدی؛ یاخود فرض اولدینی حالده کندیلرندن صوکر ا اوله اوزون، زحمتی ایشلره قاتلانله حق کیمسه می بولنه مادی؛ یاخود آنلرک حجاجه کله دن حج ایتهلری ایچون باشقه درلو موانع تگون ایتشمی ایدی؟

بوتون بوسواللرک جوابلری مجهولدر . بونکه برابر صوکر سوالی نظر تدقیقه آله رق بر ایکی سوز سویلک ممکندر . خلیل علیه السلام نبوت و رسالتی وبالخاصه ناسه امام اوله رق مبعوث بر نبی اولدینی نظر دقه آلینیرسه هر حالده قومکده حجه قارشی بوسبتون بیکانه قاله ماملری اقتضاید . چونکه بر نبی، (زله دن و شخصنه مخصوص اولاندن باشقه) ایشلیدیکی افعال خصوصنده دایما مقتدی به اولور، که او افعالک هر حالده امتی ایچونده مشروع اولدینی آکلاشیلر . . .

قرآن کریمده مذکور یمن ملکلرندن تبان اسعد ابوکر ب نام ذات شرق سفرندن عودتی انساننده مکیه اوغرامش، معیتده بولندینی و سلسله نسلبری حضرت هارون واسطه سیله یعقوب بن اسحقه منجر اولان ایکی یهود عالمک توصیه سی اوزرینه کعبه شریفه بی اکسا و بعض نواقصی اکال ایله طواف واحترام ایلشیدی .

یهودیله میل ایدن بو ذات دین موساده بیت اللهی زیارتک مشروع اولوب اولمادیغی آکلامق یولنده سسوال ایراد ایتسی اوزرینه اوایکی عالمده کعبه معظمه نك بویوک بابالری حضرت ابراهیمه منسوب، بناء علیه کندیلرنجه محترم عداولندینی، فقط اطرافده بولنانلرک بتلرایله مشرکانه

تحت توليت واستيلا سنده قلش اولديغندن برنجيلر يعنى اسرائيلر،
يهوديلر اورايه ياقلاشامش، ياخود ياقلاشمق ايسته مه مشلر اوله جق كه
بوصورتله حج ، طواف كعبه حسي مرور زمان ايله آنلك دماغندن
تماميله سيلنمشدر . . .

حليم ثابت

سبيل الرشاد مربي بنى جانب راسنه

افندم

رساله حقايق دنار ومجله دقايق تشاركزك دردنجي نسخه سنده
مندرج زيرى اوده مش امضالى بر مكتوبده قصبه مذكوره مدارسك
بالكلييه مطلوب اولان منافع فوت اولوب كهنه وويران اولدقلرينه
مبنى اوقاف نظارتى طرفندن مدارس مذكوره مساحه اولنوب قيمتلىرى
تقدير اولنسى، يرلرينه مكمل بر مدرس ياللق غرضيله مدارس مندرسه نك
نقود ايله تبديل ايديله جكنى كوستردى كندن بخله شايد مدارس مرقومه
بروجه مشروح بيع ايديله جك اولور ايسه شراسى جائز اولورمى
اولمازى؟ ديو هيئت تحريريه كز دن صورلش واداره عليا لرندن دخى
بعده ايجاب شرعيسى بيان ايدلك اوزره اول امرده مسئله نك انظار
علمايه وضع ايدلىكى مطالعه كذار عاجزانم اولمشدر .

فقه وقتاواده يدطولا اصحابندن دكل ايسه مده ، بوفن جليلده
رسوخ بولمغه كثر اشتياق كم بضاعه اولان خامه فقيرانه مى بومستلهيه
دائر بر مقاله جوابيه تحريرينه باعث اولمشدر .

سؤال مذكور مدارس مذكوره بيع اولندينى تقديرده اشتراستك
مشروع اولوب اوليه جغنى استفساردن عبارت ايسه ده بر شيك بيعنى
تجويز ، شراسنى تجويز ، عدم تجويز ايسه شراسنى دخى عدم تجويز
ديك اوله جغندن عاجزلى طرفندن يالكز بيعى جهتي موضوع بحث
ايديله رك شراسى قاله آلماشدر .

بناء على ذلك حل مسئلته دائرة سؤال وجواب طرزنده قلم
قاصرانه مله ترتيب وكتب فقهيه معتمده دن هر بر مسئلته نك زيرنده
عربي العبارة اوله رق مأخذلى تحرير اولسان جوابنامه عاجزانم
رساله كز واسطه سيله بر وجه زير انظار عاميه تقديم اولنور . (انه
هو الهادى)

*
[س] متولى مخصوصلى بولنان اوقافده اوقاف هايون ناظر عامى
اولان زيدك، اجاره واستبدال وبونك امثالى وجوه تصرفدن بروجمله
متوليلرى اذنلى منضم اولمقسزين تصرفى جائز اولورمى [ج] اولماز .
القاعدة السادسة عشر الولاية الخاصة اولى من الولاية العامة كذا فى الاشياء
والنظائر [سئل] فيما هو الواقع بالديار الشاميه من الاوقاف المعروفة بالاوقاف
المصرية من ان السلطان ينصب ناظر اعما عليها والاوقاف التى بالقدس منها ناظر
خاص متصرف منصوب من قبل السلطان أيضا هل للناظر العام رفع يد الناظر
الخاص المنصوب عن التصرف فيما يسوغ له شرعاً أم لا [اجاب] ليس للناظر العام
رفع يد الناظر الخاص المتصرف المستفاد من نصب السلطان وكيف ذلك والولاية
الخاصة أقوى كما هو المقرر عند اهل العلم واصحاب القضاء والفتوى كذا فى الفتاوى

الخيرية فى كتاب الوقف مخصصاً ا قاضى البلد اذا نصب رجلا متوليا للوقف بعد
ما قلده الحاكم الحكومة فليس الحاكم على الوقف سبيل حتى لا يملك الاجارة ولا غيرها
ا خيرية من المقطعات فى كتاب الوقف ا

[س] بو صورتده بر قصبه ده واقع مدرسه بالكليه خراب اولوب
وقفده بنايه مساعد اوليوب مدرسه نك نقضى بنايه صرف اولمقى ممكن
اولماغله متوليسى عمرو اذن حاكم ايله نقض مزبورى بكره ثمن مثلى
اولان شوقدر آقچه بيع وتسليم ومدرسه عرصه سندن بر جانبى
بكره اجر مثلى اولان سنه ده شوقدر آقچه ايجار ايدوب بدل اجرت
ايله ثمن نقضدن مجتمتع مبالغ ايله وقف مزبورى مجدداً انشا ايتك جائز
اولورمى [ج] اولور .

وفى الحاوى فان خيف هلاك النقض باعه الحاكم وامسك ثمنه لعمارته عند
الحاجة انتهى فعلى هذا يباع النقض فى موضعين عند تعذر عوده وعند خوف
هلاكه [كذا فى البحر الرائق فى شرح قوله ويصرف نقضه]
(سئل) فى مدرسة احتاجت الى نفقة لعمارة ماضرب منها وليس هناك
ما يعمر به من الوقف هل يجوز أن تؤجر قطعة منها بقدر ما ينفق عليها أم لا (اجاب)
مقتضى ما فى الخلاصة جواز ذلك فانه قال ولا يؤجر فرس السبيل الا اذا احتيج
الى نفقة فيؤجر بقدر ما ينفق عليه وهذه المسئلة دليل على ان المسجد المحتاج الى
النفقة تؤجر قطعة منه بقدر ما ينفق عليها انتهى وبه يعلم الحكم فى المدرسة بالاولى
(خير الدين فى كتاب الوقف)

(س) بو صورتده مدرسه مذكوره عرصه سندن بر جانبى ايجار
ايله تعمير وانشاسى دخى ممكن اولماسه عرصه سنى استبدال خير اولدينى
ظاهر اولمغه عمرو رأى حاكم وامر سلطانى ايله عرصه مزبورى
شرائط استبدال موجوده اولدينى حالده بكره عرصه وبناسى ملكى
اولان منزل ايله استبداله قادر اولورمى (ج) اولور .

(سئل) عن مسئلة استبدال الوقف ماسورته وه هو على قول ابى حنيفة
رحمه الله تعالى ام على قول اصحابه اجاب الاستبدال اذا تعين بان كان الموقوف
لا ينفق به وثمة من يرغب فيه ويعطى بدله ارضا اودارها ربع يعود نفعه على جهة
الوقف فالاستبدال فى هذه الصورة على قول ابى يوسف ومحمد رحمهما الله تعالى
وان كان للوقف ربع ولكن يرغب شخص فى استبداله ان اعطى مكانه بدلا اكثر
ربعا منه فى صقع احسن من صقع الوقف جازعند ابى يوسف والعمل عليه والا
فلا يجوز (قارى الهداية)

(س) صورت مذكوره ده مدرسه مذكوره عرصه سنى وقفه انفع
بر ملك منزل ايله استبدال دخى ممكن اولماسه عرصه مرقومه يى يرينه
آخر وقف آلمق اوزره نقود ايله استبدال وقفه يارارلى كور ملكه
عمرو رأى حاكم وامر سلطانى ايله عرصه مزبورى فى زماننا نقود
ايله استبدال ايتك قادر اولورمى (ج) هر نه قدر استبدال مذكورك
جوازي مذهب حنفيدة منقول ايسه ده ازمانك تغيرى ايله احكامك
تغيرينه مبنى مستبدل به اولان نقودى قضات زمانك ياخود ناظر لرينك
اكل ايدوب يرينه آخر وقف اشترا ايتامه لرى غالب اولمغه خير الدين
الرملى كى بر قاچ فقهادن ماعدا علما ومتأخرين ودولت عثمانيه
مشايخ اسلامى استبدال مذكورى منع ايدوب جواز ايله اقفا
ايتامشدر .